

بررسی استرداد لایحه تجارت

نام دفتر: مطالعات حقوقی

شماره مسلسل: ۲۴۰۱۰۷۴۵

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱/۲۷

مقدمه

حدود یک دهه از آغاز تدوین لایحه تجارت در دولت می‌گذرد و در این مدت مفصلاً به وسیله کارشناسان متعدد دولت و مجلس مورد بررسی قرار گرفته است که در نهایت به نتیجه رسیده و بسیاری از مواد آن در کمیسیون حقوقی و قضایی که طبق اصل هشتادوپنجم قانون اساسی عهده‌دار بررسی آن بوده به تصویب رسیده است و مواد باقی‌مانده آن نیز آماده تصویب است. با این وجود دولت محترم استرداد لایحه تجارت را تقاضا کرده است.

بررسی استرداد لایحه تجارت

درخصوص استرداد لایحه تجارت نکات زیر قابل ملاحظه است:

۱. به نظر می‌رسد متن تدوین شده که بسیاری از مواد آن به تصویب رسیده است هم از لحاظ شکلی دارای تبویب (پلان) منطقی و ادبیات روان و در عین حال متقن است و هم از لحاظ محتوایی مبتنی بر تئوری‌های صحیح حقوقی، دارای انسجام درونی، کارآمد، متناسب با تحولات اقتصادی جامعه به خصوص سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و در عین حال منطبق با فقه امامیه است از این رو استرداد این لایحه بلاوجه به نظر می‌رسد.

۲. در راستای اجرای هرچه بهتر سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و قانون راجع به آن و نیز انطباق هرچه بیشتر قانون تجارت با نیازهای روز با عنایت به گذشت بیش از هشتاد سال از تصویب آن، اصلاح هرچه سریع‌تر قانون تجارت که در بخش خصوصی و تعاونی قانون مادر به شمار می‌رود، اجتناب‌ناپذیر است. استرداد این لایحه و طراحی تدوین لایحه‌ای دیگر با عنایت به حجیم بودن آن، اصلاح قانون تجارت را بسیار به تعویق انداخته و از نظر محتوایی نیز آن را با سرنوشت نامعلومی مواجه می‌کند و معلوم نیست فرصت مجدد بررسی آن چه زمان دیگری فراهم شود.

۳. با عنایت به صرف زمان و هزینه‌های فراوان جهت تدوین لایحه، بررسی و اصلاح آن در دولت و مجلس، استرداد آن باعث اتلاف این هزینه‌ها و تحمیل هزینه‌های مجدد بر بیت‌المال است درحالی که با عنایت به اتمام متن تدوین شده صرف هزینه مجدد لازم به نظر نمی‌رسد.

۴. به نظر می‌رسد بیشترین دلیل دولت برای درخواست استرداد لایحه تجارت صرفاً اقدام کمیسیون ذیربط به اصلاح لایحه است. در این خصوص لازم به ذکر است اصلاح لایحه به دلیل اشکالات متعدد آن (اعم از شکلی و ماهوی) بوده است که در بررسی‌های مفصل کارشناسی با حضور کارشناسان دولت و مجلس این اشکالات مشخص و اصلاح گردیدند، هرچند این امر نافی زحمات دولت در تهیه لایحه نیست. به نظر می‌رسد هر زمان دیگری نیز که دولت این لایحه را به مجلس تقدیم کند همین اشکالات مطرح و اصلاح آن ضروری خواهد بود. لذا استرداد آن بلاوجه بوده و مانعی فراروی تسریع در تصویب آن می‌گردد.

نتیجه‌گیری

با عنایت به مطالب پیش‌گفته و نیز با توجه به تأثیر تصویب این قانون در پیشرفت اقتصاد کشور، استرداد لایحه در سال جهاد اقتصادی بیش از پیش توجیه‌ناپذیر است لذا عدم تصویب استرداد لایحه مورد پیشنهاد است.